

ОСОБЛИВОСТІ ВЛАШТУВАННЯ ВХОДІВ ТА АВАРІЙНИХ ВИХОДІВ У ЗАХИСНИХ СПОРУДАХ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ АЕРОПОРТІВ

Борт О. В.

Національний авіаційний університет, м. Київ;
Приватне підприємство «Полтава-Проект», м. Полтава
bortoleg@gmail.com

Розглянуті вимоги щодо влаштування входів/виходів, евакуаційних виходів та аварійних виходів у захисних спорудах цивільного захисту як при новому будівництві, так і при реконструкції.

Ключові слова: захисні споруди цивільного захисту, входи та аварійні виходи.

У 2023 р. в Україні введені в дію нові ДБН В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту». Необхідність перегляду та оновлення вимог даних норм виникла у тому числі унаслідок збройної агресії проти нашої країни. Існуючі вимоги старих норм не в повній мірі відповідали викликам з якими зіштовхнулася вся країна починаючи з лютого 2022 р.

В оновлені ДБН внесені суттєві зміни, зокрема додане поняття «споруда подвійного призначення», значно підвищено розрахунковий тиск від впливу вибухової хвилі для протирадіаційних укриттів (до 100 кПа), переглянуті вимоги щодо передбачення приміщень різного призначення та їх площ, уточнено вимоги щодо облаштування входів/виходів та аварійних виходів тощо.

У зв'язку з оновленням діючих норм існуючі захисні споруди на територіях аеродромів (аеропортів) можуть не задовольняти новим вимогам, зокрема і в частині влаштування входів та аварійних виходів, й можуть потребувати реконструкції. Так наприклад, для протирадіаційних укриттів з 2023 р. потребується обов'язкова наявність аварійного виходу, який не був

передбачений в існуючих захисних спорудах протирадіаційних укриттів.

Беручи до уваги велику різноманітність містобудівних, архітектурно-планувальних, конструктивних та технологічних рішень, як нових так і існуючих захисних споруд (укриттів), виникає необхідність опрацювання та уточнення вимог щодо влаштування аварійних виходів, зокрема і в зонах можливих завалів, та має відобразитися в «зміні 3» до ДБН В.2.2-5:2023.

Пропонується всі шляхи доступу до захисних споруд за функціональним призначенням поділяти на:

- входи – забезпечують доступ (вхід та вихід) до захисної споруди особам, що укриваються під час виникнення небезпечних явищ надзвичайної ситуації, воєнних (бойових) дій та терористичних актів, а також під час використання приміщень у мирний час;

- евакуаційні виходи – забезпечують створення умов для своєчасної та безпечної евакуації із захисних споруд під час виникнення надзвичайних ситуацій (пожежі) у середині захисної споруди;

- аварійні виходи – забезпечують можливість виходу із захисної споруди обов'язково безпосередньо назовні у разі неможливості використання основних входів, виходів та евакуаційних виходів.

Пропонується допускати облаштування аварійних виходів у межах завалів від будівель за певних умов:

- влаштовувати мінімум два аварійних виходи;
- конструкції таких виходів мають розраховуватися на дію навантаження від впливу вибуху;

- розміщувати їх на протилежних сторонах захисної споруди;
- розміщувати із сторін протилежних фасадів будівлі (у випадку прибудованої або вбудованої захисної споруди);

- встановити мінімальну відстань між аварійними виходами не менше ніж 30 м;

- рекомендується розташовувати поза зоною можливих завалів від інших (сусідніх) будівель та споруд;

– розміщувати аварійні виходи в межах різних конструктивних секцій будівлі (поділених деформаційними швами, ядрами жорсткості, в'язевими блоками тощо) чи автономних частин (у випадку зблокованих будов).

Список використаних джерел:

1. Кодекс цивільного захисту України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2013. № 34–35. 458 с.
2. ДБН В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту».
3. ДБН В.1.2-4:2019 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту».